

Bugari unišli u Niš.

Brzobjavne vijesti.

Sa bojnih poljana.

Talijanski izvještaj u svjetlu istine.
B e č. 5. novembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja:
Službeni izvještaj talijanske vojne uprave od dne 2. novembra tvrdi, da su oni prodrli na visini Podgore, zapadno Gorice, u četvrti vrlo jaku liniju jaraka. Naprotiv toga ustanovljuje se da je Talijancima, što je razvidno i iz naših opisa, nekoliko puta uspjele, navlažama u masama na visini Podgore prodrjeti u male dijelove jaraka, nu da su bili naskoro odatle istjerani. Preko prve pozicije nije još prošao nijedan Talijanac, izuzevi zarobljenike.

Gorički bojevi.

B e č. 5. novembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika javlja se o borabama u Goričkoj dobi 2. i 3. novembra sljedeće:
Bila su to dva dana ljute, skoro neprekidne borbe, koja je svršila tako, da smo ni uzdržali sve naše pozicije usprkos bezbrojnih navala i velikog bombardovanja, a kod kojih je neprijatelj imao neizmjerivo velikih gubitaka. Talijani su ovdje poduzeli svoj prvi napad. Bez obzira na tisuće i desetstake mrtvih i ranjenih, što je svaki dan donio, bacili su oni u borbu sve čete što su drugdje imali na raspolaganje, čete što su bile sposobne za boj. Za to je toliko teška borba na ovom užem bojnopolju, naimo borba o gorički mostobran. Ordje je osobito teške jurise podnijela visina Podgore. Iza kako smo u noći dne 2. novembra opet zauzeli protunavalom sve naše jarke, ponovili su Talijanci dne 2. novembra nastaj na više svježih pukovnija iza kako se je toponistom i bacanjem mina pripravilo navale. Sve uzalud! Očelnici branitelji odbili su se navale. Neprijatelj je kod mnogih četa izgubio polovinu vojnika. Nu usprkos toga dne 3. novembra započeo je ponovno navalom. Ponovno bio je suzbijen. Nu talijanski voditelji htjeli su uz svaku cijenu prodrjeti. Šest puta jurisala je neprijateljska pjesadnja. I ove su se navale izjavile. Izgubio je cijela pozicija opet osvojena, te je bilo zarobljeno 9 časnika i 411 monaka, a jedan je bataljon bersaljera kotarska potpuno uništen. Novi nastajaji neprijateljske jurise odsjeka Pevrne i Vriha Sabotina bili su osvjeneći već našom topničkom paljbom. Istodobno sa napredizanjem Talijanaca na goričkom mostobranu poduzeo se opet jako navale na sjeverni dio zaravanka Dobrdođa i protiv Zagore, koji su se slomili posvuda većinom u našoj topničkoj paljbi. U odsjeku Sv. Marina prodrli su Talijanci u pojedine jarke, nu išli su kao uvijek suzbijeni. I kod Zagore mogao je neprijatelj prolazno prodrjeti. Naše su čete ipak pridobile obrambenu liniju protunavalom, te su odbile sve daljnje navale. Prema pripovijedanju zarobljenika u odsjeku je Plave i Zagore vođa zapovjed na talijanskim četama jedan francuski general, što je talijanske čete u velike ožujak. Ova je naša dokazanja, da protivnik najvećom tvrdokornošću ide za svojim ciljem. Ali branitelji ovih vratiju monarhije postavljaju uvijek svakoj brojnoj nadmoći čvrstu volju, te neprijatelju ne dopuštaju ni pedja dragog domovinskog da, i hoće da mu plate samotno izdajstvo, komu u svjetskoj povijesti nema para.

Balkan.

Rumunji o Srbiji.

B u k a r e s t, 4. novembra. Poluslušana „Independance Roumaine“ izvodi u vodnom članaku: Četvrti sporazum po-

stupa sa Srbijom isto tako kao u sroje vrijeme s Belgijom: hvati ju i uzvrije, ali joj ne šalje pomoći. Uopće se čini, kao da saveznici ne smatraju ozbiljnu rat na Balkanu. Naproti tomu gotovo se pod izvjesno može ustvrditi, da će Njemačka postići svoj cilj: stvoriti kopnenu izravnu liniju iz Hamburga do Bagdada; isto će tako austro-ugarska monarhija postići svoj cilj: istisnuti će ruski utjecaj na Balkanu.

Bugari u Nišu.

S o f i j a, 6. novembra. (D. u.) Bugarska divizija unišla je u Niš.

Glavosi iz Srbije.

L u g a n o, 6. novembra. „Secolo“ do naša dvije brzobjavke svog dopisnika Magrinija, koji su doduše već 14 dana stare nu vrlo zanimive. Magrinio je je polovinom oktobra u Nišu onde u Kragujevac. Odrizan od brzobjavne svezu, putovao je u Palanku, onda preko Kosova polja u Mitrovicu preko Skoplja u Solun. Pošto je bila prekinuta željeznička svezu morao je putovati preko Albanije, Ohridskog jezera i Monastira. Prve su dvije brzobjavke od 18. i 19. oktobra, iz kojih je razvidno, da je srpska vojna uprava izgubila svaku orijentaciju. Mjesto, da su se čete sakupile u staroj i novoj Srbiji, razdijelile se ih uzduž cijele granice, da budu tako lakše odsječene i uništene. Polozaj je već onda bio kritičan, te je stara Srbija bila već odsječena od nove Srbije. I Albanija čini Srbima velikih poteškoća.

Srbija je skroz i skroz nezadovoljna radi pomanjke pripomoći sa strane entente. Srpski je generalni stožer zahtijevao, neka Francuska i Engleska pošalju svaka po jednu diviziju u taru Srbiju, nu ententa nije htjela na to pristati. Srpski sef generalnog stožera Pavlović primio je Magrinija, te se je ogorčeno izjavio protiv entente. Pašić je kasnadično naložio, da se moraju pokoravati volji saveznika. Svakog časnika, koji se opira, vlada daje strijeljati. Postupak je entente učinio težak utisak u Srbiji. Srbiji ne preostaje drugo, nego da se preda i da spasi narod, ili da stvori samoubojstvo.

Njemačko topništvo je strahovito. Hrabrosti i junštvo srpskih vojnika ne može odoljeti mnogobrojnoj njemačkoj artiljeriji. Što im služi junštvo, ako nevidjiti neprijatelj se šrapnelima posvuda smrt sje? Časnici se nadaju, da će slabi putevi za preći brzo napredovanje i tako produjiti srpski otpor. Magrinija mal da nije ulovio njemačko konjanstvo. Kralj Petar leži bolestan u Topoli.

Važna audijenca kod rumunjskog kralja.

B u k a r e s t, 6. novembra. Kralj Ferdinand primio je jučer bivšeg ministara unutrnjih poslova, Ariona, koji pripada stranci Marghilomanovoj, te se ga držki kao prijatelja centralnih vlasti. Audijenci se pripisuje velika politička važnost.

Nova iskrcavanja u Solunu.

A m s t e r d a m, 6. novembra. Danas je opet stigao u Solun veliki engleski transportni parobrod, koji je dovezao francuske čete.

Ruska navala na Bugarsku.

B u d i m p e s t a, 6. novembra. „Politika Hirado“ javlja iz Bukaresta: U Odesi i Sebastopolu ukrcale su se one ruske čete, koje imaju zadaću, da navale na bugarsku istočnu obalu.

Albanci protiv Srba.

L u g a n o, 6. novembra. Iz Cetinja se javlja: Veliki broj dobro oboružanih Albanaca, od 5-6 hiljada monaka, skroz i skroz Muhamedanaca, prekoračili su srpsko-albansku granicu, te idu protiv Ohrida. Na putu im se pridružuju i mnogi drugi.

Srbi mole Grčku za pomoć.

B u d i m p e s t a, 6. novembra. „Gazzetta del Popolo“ javlja: Srpski je poslanik izjavio grčkom ministru predsjednik Zaimisu, da bi razoruženje Grčke u sadašnjem momentu štetno uplivalo na Srbiju, i da bi Bugari, Turci i centralne vlasti postale još objasnije negoli jesu.

Zaimis će ostati na svom mjestu.

R o t t e r d a m, 5. novembra. U Ateni se očekuje raspust parlamenta. U ovom će slučaju Zaimis ostati na svom mjestu, samo će biti imenovan novi ratni ministar.

Sveučilišni profesori na rat.

B u k a r e s t, 6. novembra. Preko 50 sveučilišnih profesora sa rektorom Tomom Jonesom, objelodanili su manifest na narod, u kojem zahtijevaju, da Rumunjska ustupi u rat protiv centralnih vlasti. Jedan od potpisanih, Paul Regolescu, upravo je sada na rektora pismo u kojem veli, da je bilo objelodanje sada neumjerno i pogrešno pošto je sreznava već Bugarska sa centralnim vlastima. Rumunjska ne bi mogla od nikuda dobiti potrebnu municiju, te bi se snasla u mnogo goreim položaju, negoli Rusija. Profesor Regolescu mol rektora, obzirno na ovo neka smatra njegov potpis ustegnutim.

Uzmicanje Srba.

L u g a n o, 6. novembra. „Stampa“ piše: Vijesti iz Soluna nijesu nimalo utješljive. Srbi se nisu samo kod Valesa uzimkli, već i kod Itipia. Na ovaj je fronti uopeć iscelež svaka mogućnost, da bi Srbi opet prešli u navalu.

Ententa.

Engleski zrakoplovi.

G e n f, 5. novembra. „Le Journal“ javlja iz Londona, da su tamo započeli graditi ogromne cepeline dvopločice. Ovi bi ložoz imali proletili na sat 250 km, a u 6 časa bi se imali uzdignuti 2700 m visoko.

Francuske želje.

G e n f, 6. novembra. General Cherifis zahtijeva, neka se Putnika imenue vrhovnim zapovjednikom na Balkanu. On je najbolji poznavac Balkana, te bi on morao voditi vojske saveznika. Sarrautu manjka potrebita auctoriteta, te je dosada bio preslab, da poduzme ozbiljnu navalu na Bugare.

Centralne vlasti.

Neistinite vijesti o ispražnjenju Lavova.

B e č, 6. novembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja: Novina „La Suisse“ objavila sljedeći brzobjav datiran iz Bukaresta: Lavov se ispražnjeno. Arhiva i banke se opet prenaša. Očekuje se veliku navalu Ivanova.

Ovu je vijest list sam izmislio, te je od prve do zadnje riječi neistinita. Svako koji pozna položaj mora da se ovom nasmije.

Što misli Italija o ratu na Srbiju.

General Corsi piše, u „Tribuni“: I sami neprijateljski listovi pišu, da je otpor Srba golem. U Mačvi se taj otpor nije još pravo mogao razviti, ali da: na jug, kada su vojske unišle u planine, tu se s vojskom bore i sve žene i djeca — a teške topove ne mogu neprijatelji vući sa sobom, da tehnikom svladavaju hrabrost.

Glavna je zadaća centralnih vlasti, da se stvori što povoljnija i sira veza austrijskih i bugarskih četa, a Srbi opet rade svom snagom, da to sprječue. Opašnji su neprijatelji od Nijemaca i Austrijska Bugari, prema kojima nema dostaja obrane i vojske. Jasnio je da Srbija

apsolutno treba i neodoljivom neustrpljiv vošću očekuje pomoć od entente, koja treba da stvori frontu Kumunovo-Kludenli-Sofija. Jednako je potrebno, da dođe što prije Grčke u pomoć.

Ova razmatranja upotpunjuje „Italia“ pišući, kako publika sve misli, da treba postati Srbiji pomoć preko Soluna, a oni, koji poznavaju Orijent, u čudu pitaju: Zašto samo preko Soluna? Drač su i Ljes (akodjer udaljeni samo 50 milja (Solun 40.) od srpske granice. I ako bi putevi odatle prema Srbiji bili teži, od past će neprilike, što će ih putem iz Soluna zadavati Bugari. Stare bi se rimake ceste Ljes-Prizren, pa ona Drač-Struga i Ohridsko jezero mogle brzo prirediti, da budu dobre za transportiranje četa. Interesantno je, da ista „Italia“ već drugi dan donosi sasvim oprečni članak, gdje veli, da je snimljeno, što ententa traži od Italije, da ona pomogne Srbiji, poslavi svoje čete preko Crne Gore i Albanije, a tamo nema nikakvih luka ni cesta, kuda bi čete mogle doći. — Italija kao Italija!

Francuska otplaćuje ratne štete.

Parlamentarni odbor izradio je zakonsku osnovu, po kojoj će se urediti potanje odatle za one koji su pretrpjeli ratnih šteta.

Nacrt postavlja kao svoju prvu točku načelo jednakosti svih Francuza i solidarnost cijeloga naroda u podnošanju ratnih tereta. Sljedeći zatim određivanje pojma, što je ratna šteta. Pod tim imenom razumijeva novu francusku zakon sve štode i kvare počinjene od neprijateljskih četa i oblasti, t. j. poroze, revikcije, ratne kontribucije, globe, kojima neprijatelj pogodi budi pojedince, budi općine. Ne gleda zakon na to je li neprijatelj postupao po haaskoj međunarodnoj konvenciji od 18. oktobra 1907. ni nije. Ratnom se štetom nadalje proglašuju i sve kvare počinjene od strane njemačkih četa uključivši ukončavanja, rekviziranja i razne gubitke pučanstva uslijed evakuacije itd.

Uživaju pravo na oštetu privatnici i sve društvene pravne osobe općine, korporacije i sileno, pravo tuđinaca ovisi od toga, kojoj državi pripadaju. Isključeni su od prava tražbine oni naturalizirani tuđinci, kojima se nije priznalo francusko državljanstvo u zakonu od 7. aprila 1915. Posebni odbori ustanavljat će i procijenjivati štete na temelju merkurijalnih cijena od posljednjeg dana pred mobilizacijom.

Zakon određuje posebne ustanove pregrajuju razrušenih ili dograduju novih zgrada. Proširuje pravo na oštetu balticima i rođacima oštećenika do 4. člana srodstva.

Kao prvi obrok za isplaćenje silnih ratnih šteta predlaže zakon svotu od 5 milijuna francuza. A to je malo budući iste dosižu i koju milijardu.

Utisci sa ruske fronte.

Slikar Pfaeler v. O. imao je dozvolu, da boravi na bojnopolju području. Dopro je sve do najsprednijih njemačkih pozicija. Svoje utiske objelodanjeno u njemačkim listovima. Najprije utisnuo mu se u pameti grozna predočba ruskih puteva. Pučanstvo se istice neotetom, uslijed koje je uvijek zarazeno tolikim bolestima. Kupelji i čisto umivani obraz su u Rusiji prave rijetkosti. Idući preko opkopa, jasueli ih vozeći se ure i ure preko nepreglednih poljskih pješanih pustara mnogo sam puta i sam iskušao, piše slikar, i predstavljao si koliko silni žedje moraju naše čete podnosti uslijed pomanjkanja vode na svojim marševima. Nezaboravljiv je prizor što inoavelo „mrtvi grad“ pruža. Inoavelo, omiljelo mjesto zabave i odmora ruskih bogataša, smješten je na zatarnim obalama srebroteko Plice uslijed krasnih šuma i vrtova. Prodje se sada gradom —

